

จุลสารส่วนเสริมสร้างวินัย สำนักบริหารกลาง
ฉบับที่ ๕ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

จุลสารส่วนเสริมสร้างวินัย ฉบับนี้ขอแนะนำเสนอความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย
ผู้สนใจสามารถเข้าเยี่ยมชมได้ที่เว็บไซต์ของส่วนเสริมสร้างวินัย สำนักบริหารกลาง

เป็นคู่สองครั้งกับผู้หญิงคนเดิม อาจถูกลงโทษได้อีก

เรื่องคำที่ ๖๑๑๐๒๑๙ เรื่องแดงที่ ๐๐๔๓๑๖๖

ผลคำวินิจฉัย ยกอุทธรณ์ การดำเนินการทางวินัย ต้นสังกัดดำเนินการเอง

ข้าราชการที่ถูกผู้บังคับบัญชาลงโทษทางวินัยกรณีมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับหญิงอื่นทั้งที่มีภริยา
โดยชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว ต่อมาถ้ามีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับหญิงคนเดิมอีก ก็อาจถูกผู้บังคับบัญชาลงโทษ
ทางวินัยในกรณีดังกล่าวได้อีก ทั้งนี้เนื่องจากการมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวในครั้งหลังถือเป็นการกระทำขึ้นใหม่
ต่างกรรมต่างวาระกับการกระทำครั้งแรกและไม่ถือเป็นการดำเนินการทางวินัยซ้ำ

ข้อเท็จจริง

ขณะที่ผู้อุทธรณ์รับราชการตำแหน่งระดับสูงในจังหวัดแห่งหนึ่ง ได้ถูกผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษ
ตัดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๔ เป็นเวลา ๓ เดือน ฐานไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน
มิให้เสื่อมเสียตามมาตรา ๘๒ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีมีนาง ส.
เป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว ได้ไปมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับนางสาวเอ รวมทั้งแสดงออกโดยเปิดเผย
และยกย่องว่านางสาวเอ เป็นภริยา ต่อมาผู้อุทธรณ์ได้ย้ายไปรับราชการในจังหวัดอีกแห่งหนึ่ง ก็ยังคงมีพฤติกรรม
ฉันชู้สาวกับนางสาวเอ และแสดงออกโดยเปิดเผยและยกย่องว่าเป็นภริยาอย่างต่อเนื่อง โดยพาเข้าไปพักที่บ้านพัก
และพาออกงานสังสรรค์ ออกสื่อ ทำให้ข้าราชการคนอื่นๆ และประชาชนเข้าใจว่านางสาวเอ เป็นภริยาโดยชอบ
ด้วยกฎหมายทั้งที่ยังไม่ได้จดทะเบียนหย่ากับภริยาแต่อย่างใด ผู้บังคับบัญชาจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้อุทธรณ์ คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า ผู้อุทธรณ์มีความสัมพันธ์กับหญิงอื่น
ที่ไม่ใช่ภริยาโดยชอบด้วยกฎหมาย พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตน
และไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย ตามมาตรา ๘๒ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เห็นควรลงโทษลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๔ ซึ่งผู้บังคับบัญชาพิจารณาแล้ว
เห็นว่า การกระทำของผู้อุทธรณ์ทำให้หัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการในจังหวัดและประชาชนเข้าใจได้ว่านางสาวเอ
เป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้อุทธรณ์ ส่งผลกระทบต่อจิตใจของนาง ส. ภริยาโดยชอบด้วยกฎหมาย
และบุตร ทำให้เกิดความอับอาย เสื่อมเสียเกียรติและศักดิ์ศรี ประกอบกับผู้อุทธรณ์ไม่ได้ส่งเสียค่าเลี้ยงดูให้กับ
บุตรของตนเองที่เกิดจากนางสาว ย. ที่นำไปให้นาง ส. เลี้ยงดู เป็นเหตุให้นาง ส. ซึ่งมีไข้มาดราและไม่มีหน้าที่
ในการอุปการะเลี้ยงดูบุตรของผู้อุทธรณ์ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตน และ
ไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย ตามมาตรา ๘๒ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และมีคำสั่งลงโทษลดเงินเดือนผู้อุทธรณ์ในอัตราร้อยละ ๔ ผู้อุทธรณ์
จึงอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าวโดยอ้างว่า ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับนาง ส. ในฐานะสามีภริยามานานเกือบยี่สิบปี
ต่างคนต่างสมัครใจแยกกันอยู่เรื่อยมา แต่ยังคงส่งเงินให้นาง ส. และบุตรของผู้อุทธรณ์ซึ่งอาศัยอยู่กับนาง ส.
ต่อมาผู้อุทธรณ์และนาง ส. ได้ตกลงกันด้วยวาจาว่าจะหย่า โดยทรัพย์สินซึ่งเป็นที่ดินทั้งหมดจะโอนใส่ชื่อนาง ส.
ซึ่งการตกลงดังกล่าวถือเป็นนิติกรรมที่เป็นการระงับสิทธิความเป็นสามีภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว หลังจากนั้น
นาง ส. ได้แอบเอาที่ดินไปทำนิติกรรมซื้อขายโดยไม่ได้อบอกผู้อุทธรณ์และผู้อุทธรณ์ไม่เคยได้เงินที่ได้จากการขาย
ที่ดินดังกล่าว ทำให้ผู้อุทธรณ์เข้าใจว่าเงินจำนวนนี้คือเงินในส่วนของผู้อุทธรณ์ที่นาง ส. จะต้องนำไปใช้เลี้ยงดูบุตรชาย
ผู้อุทธรณ์จึงไม่ได้ส่งเงินค่าเลี้ยงดูบุตรชายอีก

คำวินิจฉัย...

คำวินิจฉัย

ก.พ.ค. พิจารณาแล้วเห็นว่าแม้ข้อเท็จจริงจะรับฟังได้ว่านางสาว เอ คือหญิงอื่นมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับผู้อุทธรณ์มาอย่างต่อเนื่อง และเป็นมูลเหตุเดียวกันที่ทำให้เกิดการร้องเรียนจนกระทั่งนำไปสู่การดำเนินการทางวินัยและลงโทษผู้อุทธรณ์ทั้งสองครั้ง แต่พฤติการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นต่างพื้นที่ และมีรายละเอียดในพฤติการณ์ที่นำไปสู่การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษที่แตกต่างกัน กล่าวคือครั้งที่สองนอกจากพาไปออกงานสังคมต่างๆ แนะนำกับบุคคลอื่นว่าเป็นภริยา และได้เข้าพักอาศัยในบ้านพักของผู้อุทธรณ์แล้ว ผู้อุทธรณ์ยังมีพฤติกรรมเปิดเผยจนสื่อออนไลน์นำไปเสนอว่านางสาวเอ เป็นภริยา ซึ่งถือเป็นการกระทำที่เปิดเผยในวงกว้างมากยิ่งขึ้น อันถือเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นใหม่ ต่างกรรมต่างวาระจากครั้งแรก ประกอบกับหากพิจารณาถึงวัตถุประสงค์หลักอย่างหนึ่งของการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษทางวินัย นั้น ก็เพื่อรักษามาตรฐานความประพฤติของข้าราชการ ให้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอยู่ในกรอบระเบียบวินัยเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการ ดังนั้น เมื่อมีการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการและมีการสั่งลงโทษโดยชอบด้วยกฎหมายไปแล้ว หากข้าราชการดังกล่าวยังคงมีพฤติกรรมเช่นเดิม ที่เป็นเหตุให้ต้องการการดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษอีก จึงถือเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นใหม่ ต่างกรรมต่างวาระ นอกจากนี้การสั่งลงโทษผู้อุทธรณ์ในครั้งที่สองยังเป็นการสั่งลงโทษกรณีผู้อุทธรณ์ ไม่ส่งเสียเลี้ยงดูและออกค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้กับบุตร จนทำให้ภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้อุทธรณ์ต้องใช้เงินส่วนตัวเพื่อออกค่าใช้จ่ายแทนอีกด้วย ซึ่งกรณีหลังดังกล่าวเป็นกรณีที่เพิ่มเติมขึ้นมาแตกต่างจากคำสั่งลงโทษในครั้งแรก จึงไม่ถือเป็นการดำเนินการทางวินัยซ้ำ

สำหรับการสมรสของผู้อุทธรณ์กับนาง ส. ไม่เข้าเงื่อนไขการสิ้นสุดแห่งการสมรสประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การสมรสระหว่างผู้อุทธรณ์และนาง ส. จึงยังสมบูรณ์ถูกต้องโดยชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อพิจารณาถึงเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของผู้อุทธรณ์ที่เป็นข้าราชการระดับสูง แต่กลับมีพฤติกรรมฉันชู้สาวกับหญิงอื่นที่ไม่ใช่ภริยาของตน โดยยกย่องและเปิดเผยให้คนทั่วไปเข้าใจว่าหญิงอื่นเป็นภริยา โดยมีการเปิดเผยผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งมีลักษณะสื่อสารให้คนทั่วไปทราบเป็นวงกว้าง ย่อมทำให้นาง ส. ได้รับความอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียง อีกทั้งการที่ไม่ส่งเสียเลี้ยงดูบุตรของตนเอง กลับทำให้นาง ส. ซึ่งไม่ใช่มารดาและไม่มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูเป็นผู้ดูแล พฤติกรรมดังกล่าวย่อมเป็นความผิดวินัยอย่างไม่มีรายแรง ซึ่งแม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏได้ว่าความสัมพันธ์ของผู้อุทธรณ์กับนาง ส. อาจไม่ดีเท่าไรนัก แต่ผู้อุทธรณ์ในฐานะที่เป็นข้าราชการระดับสูง เป็นที่นับหน้าถือตา และเป็นแบบอย่างในสังคมทั้งแก่ข้าราชการและประชาชน สมควรที่จะต้องมีพฤติกรรมที่ดีเป็นเยี่ยงอย่างแก่บุคคลทั่วไป หากมีปัญหาส่วนตัวเกิดขึ้นก็ควรรับผิดชอบแก้ไขให้เสร็จสิ้นไปก่อน หรือหลีกเลี่ยงการมีพฤติกรรมดังกล่าวจนกว่าคดีฟ้องหย่าจะเสร็จเรียบร้อย และเมื่อนาง ส. จะผิดสัญญาหน้าที่ดินที่ตกลงกันไว้กับผู้อุทธรณ์ไปขายและนำไปใช้จ่ายจริง หรือแม้ขณะนั้นบุตรของผู้อุทธรณ์ซึ่งกำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาและบรรลุนิติภาวะแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่ได้ทำให้หน้าที่ในฐานะบิดาของผู้อุทธรณ์กับบุตรสิ้นสุดลง ผู้อุทธรณ์ยังคงมีหน้าที่ที่จะต้องเลี้ยงดูบุตรของตนเองในแง่ของศีลธรรม โดยเฉพาะกรณีนี้ที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่านาง ส. มิใช่มารดาและไม่มีหน้าที่ในการอุปการะเลี้ยงดูบุตรของผู้อุทธรณ์ ประกอบกับผู้อุทธรณ์เคยถูกลงโทษในกรณีเดียวกันมาแล้ว แต่ผู้อุทธรณ์ยังคงมีพฤติกรรมเช่นเดิมอีก ดังนั้นคำสั่งลงโทษลดเงินเดือนผู้อุทธรณ์ในอัตราร้อยละ ๔ ฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตน และไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย ตามมาตรา ๘๒ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงเป็นระดับโทษที่เหมาะสมกับกรณีความผิดแล้ว อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น จึงมีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

(อ้างอิง : จากเว็บไซต์คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม <https://mspc.ocsc.go.th/> เมนูคำวินิจฉัย ก.พ.ค.ที่น่าสนใจ)